

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Ε΄ ΤΑΞΗΣ

ΑΡ. ΦΥΛ. 6

Κριτήρια διαιρετότητας - Πρώτοι και σύνθετοι αριθμοί - Παραγοντοποίηση

Όνομα: _____

1. Χωρίς να κάνετε καμία πράξη να βρείτε:

α) ποιοι από τους αριθμούς 27, 40, 259,
διαιρούνται ακριβώς με το 2.

Διαιρούνται: _____

β) ποιοι από τους αριθμούς 46, 170, 21.587
διαιρούνται ακριβώς με το 5.

Διαιρούνται: _____

γ) ποιοι από τους αριθμούς 72, 123, 4.410
διαιρούνται ακριβώς με το 3.

Διαιρούνται: _____

δ) ποιοι από τους αριθμούς 195, 279, 504
διαιρούνται ακριβώς με το 9.

Διαιρούνται: _____

ε) ποιοι από τους αριθμούς 72, 208, 365
διαιρούνται ακριβώς με το 4.

Διαιρούνται: _____

στ) ποιοι από τους αριθμούς 150, 425, 1300
διαιρούνται ακριβώς με το 25.

Διαιρούνται: _____

2. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω αριθμοί είναι
πρώτοι ή σύνθετοι χρησιμοποιώντας τα κριτήρια
διαιρετότητας αριθμών 2, 5 και 3 ή κάνοντας τη
διαίρεση με το 7 και το 11.

Αριθμοί			
Διαιρέτες	78	121	140
2			
3			
5			
7			
11			

Κριτήρια διαιρετότητας

Ένας αριθμός διαιρείται:

- με το 10, το 100, το 1000,..., αν τελειώνει σε ένα, δύο, τρία,... μηδενικά αντίστοιχα.
  - με το 2, αν τελειώνει σε 0, 2, 4, 6, 8.
  - με το 5, αν τελειώνει σε 0 ή σε 5.
με το 3 ή το 9, αν το άθροισμα των ψηφίων του διαιρείται με το 3 ή με το 9.
  - με το 4 ή το 25, αν το τελευταίο διψήφιο τμήμα του διαιρείται με το 4 ή με το 25.
- Οι αριθμοί που διαιρούνται με το 2 λέγονται άρτιοι (ζυγοί) αριθμοί.

Πρώτοι και σύνθετοι αριθμοί

- Ένας αριθμός, μεγαλύτερος από το 1, που έχει μόνο δύο διαιρέτες (το 1 και τον εαυτό του) λέγεται πρώτος.
π.χ. Ο αριθμός 2, έχει για διαιρέτες μόνο το 1 και το 2.
  - Ένας αριθμός που έχει τουλάχιστον τρεις διαιρέτες λέγεται σύνθετος.
π.χ. Ο αριθμός 4, έχει για διαιρέτες το 1, το 2 και το 4.
- Ο αριθμός 1 δεν είναι ούτε πρώτος ούτε σύνθετος (έχει μόνο έναν διαιρέτη, τον εαυτό του).

Γινόμενο πρώτων παραγόντων

Ένας σύνθετος αριθμός μπορεί να εκφραστεί και ως γινόμενο πρώτων αριθμών (γινόμενο πρώτων παραγόντων).

Η σειρά των διαιρέσεων δεν παίζει κανένα ρόλο, γιατί κάθε σύνθετος αριθμός αναλύεται σε γινόμενο πρώτων παραγόντων μόνο κατά έναν τρόπο.

$$\text{π.χ. } 12 = 2 \cdot 6 = 2 \cdot 2 \cdot 3 \quad 12 = 3 \cdot 4 = 3 \cdot 2 \cdot 2$$

3. Να αναλύσετε τους επόμενους αριθμούς σε γινόμενο πρώτων παραγόντων:

α) $49 =$ _____	β) $64 =$ _____	γ) $68 =$ _____
δ) $84 =$ _____	ε) $105 =$ _____	στ) $135 =$ _____
ζ) $210 =$ _____	η) $240 =$ _____	θ) $300 =$ _____

4. Σε μια κλήρωση υπάρχουν λαχνοί με τους αριθμούς από το 1 μέχρι το 1.000. Ο Θοδωρής αγόρασε όλους τους λαχνούς που διαιρούνται με το 9. Κέρδισε κάποιο δώρο ο Θοδωρής; Τα αποτελέσματα της κλήρωσης ήταν τα εξής:

Λύση

Δώρο	Λαχνός
Ταξίδι	377
Ηλεκτρονικός υπολογιστής	594
Τηλεόραση	719

Απάντηση: _____

5. Σ' ένα σχολείο υπάρχουν 135 κορίτσια και 114 αγόρια. Είναι δυνατόν να παραταχθούν σε δυάδες ή τριάδες ή πεντάδες ή εννιάδες χωρίς να περισσεύει κανένα:
- α) Τα κορίτσια; β) Τα αγόρια γ) Όλα τα παιδιά μαζί;

Λύση

Απάντηση: _____

6. Η Άρτεμις πήγε σ' ένα κατάστημα ηλεκτρικών ειδών. Μια τηλεόραση κοστίζει 247 € και ένα DVD κοστίζει 138 €. Μπορεί η Άρτεμις να πληρώσει μόνο με χαρτονομίσματα των 5 € χωρίς να πάρει ρέστα: α) μόνο την τηλεόραση; β) μόνο το DVD; γ) την τηλεόραση και το DVD μαζί;

Λύση

Απάντηση: _____

7. Σ` έναν ουρανοξύστη υπάρχουν 81 όροφοι και σε κάθε όροφο δουλεύουν 16 υπάλληλοι.
- α) Να αναλύσετε τους αριθμούς 16 και 81 σε γινόμενο πρώτων παραγόντων.
- β) Πόσοι υπάλληλοι δουλεύουν σε όλον τον ουρανοξύστη; Μπορείτε να αναλύσετε τον αριθμό αυτό σε γινόμενο πρώτων παραγόντων;

Λύση

Απάντηση: _____